

Fiskeridirektoratet
Fartøy- og deltakerseksjonen
Epost: postmottak@fiskeridir.no

Deres ref.:
Vår ref.: 13522/1
Klient: 44793
Ansvarlig partner: Hallvard Østgård

Tromsø, 29. september 2023

HØRINGSUTTALELSE – FORSLAG TIL REGEULERING AV SNØKRABBEFANGST

Jeg viser til høringsbrev m/vedlegg av 29. juni 2023, med høringsfrist 30. september 2023. På vegne av Øynes Kystfiske AS, inngir vi med dette uttalelse til høringen.

Direktoratet har med bakgrunn i bestillingen fra Nærings- og fiskeridepartementet, identifisert noen konkrete spørsmål de ønsker svar på i høring. I høringsbrevet er disse punktene oppsummert og vi holder oss til den rekkefølgen i vår uttalelse, selv om rekkefølgen disse tema er behandlet på i høringsnotatet er en annen.

1. DELTAKELSE I FREMTIDIG FANGST - REGULERINGSORDNING

Det er denne sides oppfatning at direktoratets forslag nr 2, om delvis lukking med en lukket gruppe og en åpen gruppe, bør være den foretrukne reguleringsmetode.

1.1

Det bør innføres en fartøykvote i den lukkede gruppe. Dette vil gi mulighet til å fangste på ulike tider av året og herunder hensynta andre fangstsesonger for fartøyet. På den måten vil man både oppnå en bedre effektivitet og lønnsomhet på det enkelte fartøy, samt at det trolig også vil medføre en fordeling av fangstperioden. Det vil både være gunstig med tanke på tranghet på feltet, brukskollisjoner og tap av bruk, men også sikre jevn råstofftilgang til landindustrien. Dette siste forutsetter at en betydelig del av kvoten i lukket gruppe settes av til fartøy som fangster fersk krabbe, jf under punkt 4.

Det vil være naturlig at de større fartøyene tildeles en større kvoteandel, av hensyn til lønnsomheten i fiskeriet.

1.2

Når det gjelder åpen gruppe, bør det fastsettes en garantert del. Dette har vært svært vellykket innenfor åpen gruppe i torskefisket. Det gir mulighet for flere til å delta, og det åpner i større grad for at de mindre fartøyer kan delta. En garantert del vil også gi forutsigbarhet for alle. Hvis man i tillegg ikke stenger for fangst i november/desember jf under punkt 6, vil det også gi bedre mulighet for mindre fartøyer å delta.

Åpen gruppe bør også tildeles en betydelig del av totalkvoten. Det må antas at mange av fartøyene som vil delta i åpen gruppe, ikke vil produsere om bord. En betydelig kvote til åpen gruppe vil derfor gi mer leveranser til landindustrien. Kombinert med garantertdel vil det sannsynligvis også medføre mer stabile leveranser til landindustrien da man unngår kappfiske. Vi mener andel som settes av til fartøy som leverer fersk til land, bør være 50% av totalkvoten. Se også nedenfor under punkt 5.

2. HVILKE FARTØY SKAL FÅ DELTA – BETDNINGEN AV SKJÆRINGSDATOEN

2.1

Havforskningsinstituttet hadde opprinnelig en prognose om at verdien av snøkrabbe på siste halvdel av 2020-tallet kunne bli like stor som verdien av norske fartøyers fangst av torsk. Nå er denne prognosen moderert. Imidlertid er det fortsatt sannsynlig at størrelsen på kvoten på rimelig kort sikt, vil bli mye større, og verdien derved mye større. Det underbygges blant annet av individsammensetningen i fangstene. Pr i dag fanges det mange individer, men det er en stor andel som er små og under minstemål. Det tyder på en ung bestand som om forholdsvis få år vil vokse seg store og derved gi grunnlag for en betydelig økning i totalkvoten. Dette illustreres av utviklingen på russisk side av sokkelen. Der er det store fangster av voksne individer som igjen har gitt grunnlag for store totalkvoter. Det er pr i dag intet som tyder på at man ikke skal få den samme utviklingen på norsk sokkel. I kort perspektiv øst for Svalbard men i et lengere perspektiv også vest for Svalbard.

Det vil i en slik situasjon være svært uheldig om man fra statens side, setter snevre rammer for hvilke fartøy som får delta. Dette har også en side til det prinsipielt betenkelige; å forbehold en stor og viktig ressurs for få aktører på bekostning av alle andre som kunne ønsket å delta i utnyttelsen av denne ressursen.

2.2

Det er stort sett ingen av de fartøy som har deltatt ett eller flere år, som har tjent penger på fangsten. Dette viser at det kun er de som har hatt tilstrekkelig kapital i ryggen som har kunnet delta. For de rederier som har søkt om tillatelse og derved vist interesse, vil det fremstå som en forskjellsbehandling og prioritering av de kapitalsterke, dersom disse ikke får adgang til å delta i fangsten når den begynner å bli kommersielt interessant. Dette bør ikke staten være bekjent av

2.3

Det er kun en liten gruppe fartøyer som har fangstet mer enn en sesong. Det fremstår som temmelig tilfeldig at man skal få adgang til en lukket gruppe fordi man har fangstet en sesong og kanskje bare noen få kilo, mens de som hadde gjort investeringer i tillit til regelverket men ikke rukket å komme seg ut på fangst før staten varslet nytt regelverk, ikke skal få delta.

2.4

De rederier som har gjort investeringer i fangstaktiviteten før skjæringsdatoen, bør alle få tilgang til lukket gruppe, uavhengig av om de har delta i fangst eller ikke.

Investeringer gjelder for det først kjøp av båt som er egnet for denne fangsten som uten videre bør gi rett til deltakelse i lukket gruppe. Men det må også gjelde utstyr og annet som spesifikt skal brukes i slik fangst, herunder innkjøp av teiner. Direktoratet gir i sin uttalelse uttrykk for at kjøp av teiner alene ikke skal gi slik adgang. Dette er vi uenige i. Det pågår en kontinuerlig forskning/utvikling av teiner i forhold til fangsteffektivitet. Det arbeides også fra myndighetenes side med mulige endringer som fluktåpning, råtnetråd mm, som vil påvirke salg av brukte og utdaterte teiner. Prisen på teiner som i utgangspunktet ligger på halvpris eller mindre i forhold til nypris, vil i praksis bli solgt i et «kjøpers marked og påføre rederiene betydelige tap. I ytterste konsekvens er de ikke salgbare i det hele tatt.

De fartøy som har kjøpt inn teiner for til dels betydelige beløp (millionbeløp), har vist en vilje til å satse på dette fisket. Når det har skjedd i tillit til gjeldende regelverk og før departementet kom med pressemeldingen om «skjæringsdato», bør en slik investering gi adgang til fiskeriet i lukket gruppe, på lik linje med de som har fangstet en sesong.

Dette må også sees i sammenheng med den sannsynlige utvikling av fangstvolum på denne nye arten, hvor en snever grense ved lukking nå, vil medføre at noen svært få redere blir gitt eksklusiv adgang til svært store verdier.

Alle de fartøy som har hatt tillatelse og har gjort investeringer i en eller annen form før skjæringsdatoen, bør få tillatelse til å delta i lukket gruppe.

3. ANTALL TEINER PR FARTØY

Direktoratets forslag om å redusere antall teiner til 6000, støttes. Særlig av hensyn til problematikken rundt brukskollisjoner.

4. SAMARBEID MELLOM LAND- OG SJØINDUSTRIEN

Det er vår oppfatning at det er viktig at denne nye arten bidrar til etablering av arbeidsplasser på land. Fram til i dag er det kun en marginal del av fangsten som har blitt levert fersk for produksjon på land. Det er derfor viktig at en betydelig del av kvotene forbeholdes fartøy som leverer fersk fangst. At det skal løses ved at landindustrien forbeholdes deler av kvoten, er vi imidlertid skeptiske til, jf under punkt 5.. Tilgangen til ferskt råstoff bør sikres på fartøysiden ved kvotefordelingen mellom fartøy som produserer om bord og fartøy som leverer fersk for produksjon på land.

5. FORBEHOLD AV KVOTE FOR LANDINDUSTRIEN

Som nevnt over, er vi skeptiske til at landindustrien skal forbeholdes deler av kvoten. Vi tror ikke det vil være en god løsning. Dette kan virke konkurransevridende ved at ulike anlegge får ulik tilgang til ressursene.

Den beste modell vil være at deler av kvoten forbeholdes fartøy som leverer fersk. Det vil da være lik konkurranse om råstoffet, mellom de landanlegg som måtte etableres. Forskjellen i gangtid fra fangstfelt til landanlegg langs kysten av Finnmark, vil være liten. I alle fall for den nordlige og østre delen. Dette gir gode muligheter til å etablere anlegg langs kysten i de ulike lokalsamfunn.

Skal man få til en sterk og levedyktig landindustri, bør 50% av total fangst settes av til fartøy som leverer fersk for produksjon på land. Det bør også sikres at en andel fartøy i lukket gruppe leverer fersk.

6. UTVIDELSE AV STENGINGSPERIODE

I dag pågår fangsten langt nord og opp mot iskanten. Isen skaper to utfordringer. Dels ved at den kan skade bruk og i verste fall medføre tap av teiner, og dels for de mindre fartøyer som deltar i fangsten. Isen er et problem i hele perioden januar til juni. For de mindre fartøyer vil det derfor være en fordel at man også kan fangste i perioden november- desember, hvor isen er mindre problem. Det vil gi mindre risiko for fartøy og mannskap. Det vil også minske risikoen for brukstap.

For kombinasjonsfartøyer som fangster på torsk mm, er perioden jan-mars/april den viktigste sesongen for dette fisket. Det vil derfor også for denne flåten være en fordel med fangst i november /desember, slik at fangstkapasiteten kan utnyttes best mulig.

Svært mange av disse kombinasjonsfartøyene og de mindre, rendyrkede snøkrabbefartøyene vil levere levende fangst til mottaksanlegg på land. Det vil for landindustrien være en utvilsom

fordel at fangsten spres over året best mulig. Ved å opprettholde fangst i november-desember, vil det derfor være en fordel for landindustrien.

Ved å opprettholde fangst i november/desember vil man også få en sammenhengende fangstsesong fra november til juli det kommende år, som gir ytterligere forutsigbarhet for mottaksanleggene og arbeidskraft på mottaksanleggene.

Direktoratet har fremholdt at det er problemer med innblanding av bløtkrabbe på høsten og tidlig vinter. Dette antas å være et forbigående problem. Fordi krabben er en ny innvandret art i området, består bestanden i dag av en uforholdsmessig stor andel yngre krabber. Etter hvert som man får etablert en eldre /fullvoksen snøkrabbestand, vil bløtkrabbeproblematikken bli betydelig redusert. Dette er også signalene vi har fanget opp fra fangsten på russisk sokkel. Så vidt vi kjenner til er det heller ikke pr i dag noe stort problem at bløtkrabbe som settes ut, tar skade av håndteringen i noe omfang.

Oppsummert er det gode grunner for å opprettholde fangsten i november og desember.

Ærbødigst,
Advokatfirmaet Østgård DA

Hallvard Østgård
advokat